

## สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์\* The Rights of Exclusive Licensee to Sue the Copyright Infringement Case

วรรณกานต์ สิทธิสุข

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน

กรุงเทพฯ 10330

Wannakarn Sitthisook

Faculty of Law, Chulalongkorn University, Phayathai Road, Pathumwan,

Bangkok 10330

E-mail : Wannakarn.tn@gmail.com

(Received: 12 June 2025; Revised: 5 August 2025; Accepted: 14 August 2025)

### บทคัดย่อ

ลิขสิทธิ์ถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิอนุญาตให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้อย่างไรก็ดี เมื่อมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิในประเทศไทย ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมักจะต้องประสบปัญหาการถูกละเมิดลิขสิทธิ์และได้รับความเสียหายเนื่องจากต้องลงทุนและเสียค่าตอบแทนจำนวนมากเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิแบบเด็ดขาดภายใต้ขอบเขตที่จำกัด แต่กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครอง อีกทั้งแนวคำพิพากษาเกี่ยวกับสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ยังคงมีความไม่ชัดเจน จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของบทความวิจัยฉบับนี้ที่มุ่งศึกษากฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้กับกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ อาทิ การกำหนดบทนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดอำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ การกำหนดสิทธิประการต่าง ๆ ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดแบบของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดบทนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ในนามของตนเอง มีสิทธิในการได้รับค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้ชดเชย และมีสิทธิในการขอให้

\* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งและเรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลสั่งให้ระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิด การกำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อ เป็นต้น ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับสมมติฐานของบทความวิจัยฉบับนี้ซึ่งกำหนดไว้ว่า ประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ทำให้เกิดปัญหาการตีความเรื่องสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้สองแนวทาง ได้แก่ แนวทางแรก คือ การนำหลักการของกฎหมายต่างประเทศในเรื่องการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์มาพัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และอีกแนวทางหนึ่ง คือ การจัดทำต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่มีข้อกำหนดเรื่องสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิประการอื่น ๆ ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทหรือความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างคู่สัญญาในภายหลัง

**คำสำคัญ :** ทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ การละเมิดลิขสิทธิ์ สิทธิ การอนุญาตให้ใช้สิทธิ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ

### Abstract

Copyright is a form of intellectual property, and copyright owners have the legal right to authorize others, as licensees, to reproduce, adapt, or publicly distribute their copyrighted works. However, in the event of licensing in Thailand, licensees, particularly exclusive licensees, often face copyright infringement and suffer damages, despite having invested substantial capital and paid significant consideration to obtain exclusive rights within a defined scope. Thai copyright law currently lacks explicit statutory protection for such exclusive licensees, and judicial precedents on the matter remain unclear. This problem serves as the basis for this article, which aims to examine foreign copyright laws in order to propose improvements to Thai copyright legislation.

The study found that Thai copyright law lacks clear statutory provisions regarding exclusive licensees and copyright licensing. Specifically, there are no definitive legal provisions on the definition of an exclusive license, the standing of exclusive licensees to bring infringement actions, the scope of rights held by exclusive licensees, or the formality requirements for creating an exclusive license, while the copyright laws of the United Kingdom and the United States provide clear statutory guidance on these matters. For example, both define what constitutes an exclusive

license, recognize the standing of exclusive licensees to bring infringement proceedings in their own name, entitle them to claim damages awarded by the court, and allow them to seek injunctive relief to prevent or restrain infringement. These jurisdictions also require that an exclusive license be made in writing and signed by or on behalf of the copyright owner. These findings are consistent with the hypothesis of this article, which asserts that Thailand lacks clear legislative provisions on the rights of exclusive licensees, resulting in interpretive uncertainty regarding their ability to enforce copyright through legal proceedings. Therefore, Thai copyright law should be amended to address these issues. Accordingly, the author proposes two approaches to address the issue of the rights of exclusive licensees to sue the copyright infringement case. The first approach is to apply the principles found in foreign jurisdictions into the revision of the Thai Copyright Act B.E. 2537 (1994). The other is to develop the templates of licensing agreement that explicitly sets forth the licensee's rights to enforce the copyright and other related rights, thereby preventing future disputes or imbalances between the contracting parties.

**Keywords :** Intellectual Property, Copyright, Copyright Infringement, Rights, Licensing, Licensee.

## บทนำ

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ที่มนุษย์ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมหาศาล การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาสามารถกระทำได้ไม่ว่าจะโดยเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญานั้นเอง เช่น การทำซ้ำหรือดัดแปลง การเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือโดยการทำผู้เป็นเจ้าของเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของตนโดยการโอนสิทธิ (Assignment) หรือการอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) อันเป็นการที่เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในฐานะผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensor) จะได้รับค่าตอบแทน (Royalties) เป็นการแลกเปลี่ยน ส่วนผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensee) ก็จะได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญานั้นภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา ดังจะเห็นได้จากที่ประชาชนในประเทศไทยเองก็มีโอกาสในการเข้าถึงทรัพย์สินทางปัญญาผ่านการได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในการแพร่เสียงแพร่ภาพงานอันมีลิขสิทธิ์ที่มีชื่อเสียง อาทิ การถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาฟุตบอล เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในประเทศไทยมักจะต้องประสบปัญหาต่างๆ เช่น การถูกละเมิดลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งทำให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด (Exclusive Licensee) ต้องได้รับความเสียหาย เนื่องจากผู้ได้



รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องเสียค่าตอบแทนจำนวนมากเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิแบบเด็ดขาดภายใต้ขอบเขตที่จำกัด ซึ่งหากเพิกเฉยก็จะทำให้ผู้ละเมิดสิทธิยังคงกระทำละเมิดต่อไป ควบคู่ไปกับผลกระทบที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจะได้รับค่าตอบแทนลดลงเนื่องจากประชาชนเกิดทางเลือกในการรับชมงานอันมีลิขสิทธิ์ผ่านช่องทางอื่นที่ละเมิดลิขสิทธิ์

ด้วยเหตุนี้ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดส่วนใหญ่จึงมักเลือกที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำละเมิด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีทรัพย์สินทางปัญญา ล้วนแล้วแต่มีการระบุไว้ซึ่งสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ในการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ และหลักเกณฑ์ของการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ แต่ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด การพิจารณาเรื่องดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามการตีความตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อกล่าวถึงการฟ้องคดี บุคคลใดจะมีอำนาจฟ้องคดีสู่ศาลย่อมเป็นข้อที่ควรนำมาพิจารณาเป็นประการแรก เพราะหากศาลวินิจฉัยว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจฟ้องเสียแล้ว คำฟ้องย่อมต้องถูกยกไปตั้งแต่เริ่มแรกของการดำเนินกระบวนการพิจารณา จึงนำมาสู่ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ ซึ่งแนวคำพิพากษาในประเด็นดังกล่าวยังคงมีความไม่ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้เขียนหนังสือคำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ยังได้มีการให้ความเห็นไว้ว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ไม่ถือว่าเป็นผู้เสียหายในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ต่อผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์สิทธิในการดำเนินคดีดังกล่าวเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์ ทั้งนี้เพราะประโยชน์ที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดให้บุคคลทุกคนยอมรับคือประโยชน์ของผู้สร้างสรรค์งานซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ดังกล่าวเป็นแต่เพียงผู้มีความผูกพันเป็นการเฉพาะตัวกับเจ้าของลิขสิทธิ์อันเป็นบุคคลสิทธิเท่านั้น ซึ่งไม่อาจใช้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับบุคคลทั่วไป<sup>2</sup> บุคคลภายนอกสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์จึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องยอมรับหรือเคารพในประโยชน์ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์<sup>3</sup>

นอกจากกฎหมายลิขสิทธิ์จะไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจฟ้องแล้ว ในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการหรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดก็ไม่อาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนี้ได้ เนื่องจากสิทธิในการร้องขอต่อศาลถูกสงวนไว้เฉพาะแก่เจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น<sup>4</sup> อนึ่ง นอกจากกฎหมายลิขสิทธิ์จะให้สิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในการดำเนินคดีละเมิด

<sup>2</sup> ปริญญา ศิผดุง, *หลักกฎหมายลิขสิทธิ์และบทวิเคราะห์* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563) 228.

<sup>3</sup> ปริญญา ศิผดุง, *คดีละเมิดลิขสิทธิ์* (กรุงเทพฯ: บริการส่งเสริมงานตุลาการ, 2528) 3.

<sup>4</sup> มาตรา 65, *พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537*.

ซึ่งเป็นการดำเนินคดีทางแพ่งตามที่ได้กล่าวไปเบื้องต้นแล้ว กฎหมายลิขสิทธิ์ยังได้กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายไว้ด้วย โดยในกรณีที่เกี่ยวข้องกับงานอันมีลิขสิทธิ์นี้ ผู้มีอำนาจฟ้องจะเป็นไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา<sup>5</sup> อันได้แก่ ผู้ถูกกระทำละเมิดสิทธิซึ่งกฎหมายลิขสิทธิ์ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา กล่าวคือ เจ้าของลิขสิทธิ์ รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายได้ เช่น ผู้อนุบาลของคนไร้ความสามารถ และผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลซึ่งได้ถูกกระทำละเมิดสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น จึงนำมาสู่ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปเกี่ยวกับอำนาจฟ้องคดีอาญาของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหายหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้ก็จะประเด็นปัญหาในการดำเนินคดีอาญาตั้งแต่ในขั้นตอนการแจ้งความดำเนินคดีที่พนักงานสอบสวนอาจไม่รับแจ้งความ หรือแม้พนักงานสอบสวนจะรับแจ้งความแต่พนักงานอัยการก็อาจไม่สั่งฟ้องคดีผู้ต้องหาต่อศาล เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยควรมีบทบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากแนวคำพิพากษาของศาลยังคงมีความไม่ชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนและดุลพินิจในการตีความกฎหมายที่แตกต่างกัน ผู้เขียนจึงเห็นว่าการมีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนย่อมเปรียบเสมือนหลักประกันให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดได้ดียิ่งกว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่อาจถูกกลับโดยมติที่ประชุมใหญ่ในคดีอื่นได้ในอนาคต

บทความวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด โดยใช้วิธีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยควรจะต้องแก้ไขและพัฒนากฎหมายลิขสิทธิ์ให้เป็นเช่นเดียวกับกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงแห่งสิทธิและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากฎหมายลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด โดยใช้วิธีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางให้มีการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ให้มีความชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

<sup>5</sup> มาตรา 2 (4), ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

## สมมติฐานของการวิจัย

ประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดทำให้เกิดปัญหาการตีความเรื่องสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

## วิธีการดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาโดยใช้วิธีค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ หนังสือตำราทางกฎหมาย วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ รวมทั้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยนำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมมาวิเคราะห์แนวคิด วิธีการ ข้อดี และข้อจำกัด เพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในประเด็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

## ขอบเขตของการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ไม่รวมถึงการดำเนินคดีละเมิดสิทธิบัตร และการดำเนินคดีละเมิดเครื่องหมายการค้า เพื่อให้บทความมีความกระชับ เหมาะสม และสามารถเป็นแนวทางให้เกิดการศึกษาต่อยอดในอนาคต โดยผู้เขียนจะได้นำการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขพัฒนากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยในการกำหนดหลักเกณฑ์คุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบและวิเคราะห์ปัญหาของกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเด็นสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์
2. เพื่อทราบถึงหลักกฎหมายต่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์
3. เพื่อเสนอแนวคิดในการคุ้มครองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีลิขสิทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

## 1. การอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์

กฎหมายลิขสิทธิ์ได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทัศนวัตถุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้ มิฉะนั้นอาจทำให้การอนุญาตให้ใช้สิทธินั้นตกเป็นโมฆะ ส่วนการพิจารณาว่าเงื่อนไขใด ๆ ในการอนุญาตให้ใช้สิทธิจะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 3 ก หน้า 5 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540)<sup>6</sup>

การอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ (Copyright Licensing) เป็นการที่เจ้าของลิขสิทธิ์ในฐานะผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensor) ได้ตกลงยินยอมให้บุคคลอื่นในฐานะผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensee) สามารถใช้สิทธิตามกฎหมายที่เจ้าของลิขสิทธิ์มีอยู่ได้ภายใต้ขอบเขตแห่งสิทธิและเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้ โดยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์เป็นการตกลงทางสัญญาซึ่งส่วนใหญ่จะมีการตกลงเรื่องค่าตอบแทน (Royalties) เพื่อต่างตอบแทนสำหรับการยินยอมให้ใช้สิทธิในนั้น ดังนั้น การตกลงระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายเป็นการแสดงเจตนาเพื่อก่อให้เกิดสิทธิ จึงเป็น นิติกรรมสัญญาลักษณะหนึ่งซึ่งต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ว่าด้วยการทำนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การอนุญาตให้ใช้สิทธิในนั้นสามารถกระทำได้ทั้งแบบเด็ดขาด (Exclusive Licensing) แบบไม่เด็ดขาด (Non-exclusive Licensing) และแบบกึ่งเด็ดขาด (Sole Licensing) โดยการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดนั้นเป็นกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้มีสิทธินำงานอันมีลิขสิทธิ์ไปทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่มีสิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลอื่นนำงานนั้นไปกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าว และแม้แต่ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ไม่มีสิทธิที่จะใช้งานของตนในระหว่างอายุสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

### 1.1 นิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยไม่ได้กำหนดนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไว้ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบและสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรได้กำหนดบทนิยามไว้ว่า “การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด (Exclusive Licence)” หมายความว่า การอนุญาตโดยทำเป็นลายลักษณ์อักษร ลงลายมือชื่อโดยหรือในนามของเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งอนุญาตให้ผูได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวมีสิทธิอย่างเดียวกับเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยไม่รวมถึงบุคคลอื่นใด หรือแม้

<sup>6</sup> มาตรา 15, พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537



กระทั่งตัวผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ<sup>7</sup> นิยามข้างต้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญสองประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์ อีกประการหนึ่ง คือ การอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวมีลักษณะเป็นการให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียว โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจะเป็นผู้มีสิทธิเพียงรายเดียวที่สามารถใช้สิทธิที่ระบุไว้ในสัญญาได้ แม้แต่เจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ถูกตัดสิทธิทางสัญญา<sup>8</sup>

นอกจากนี้ รัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดบทนิยามไว้ว่า “การโอนความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ (A Transfer of Copyright Ownership)” หมายความว่า การโอนสิทธิ การจ้าง การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด (Exclusive License) การจำหน่ายจ่ายโอน หรือก่อให้เกิดสิทธิเหนือหลักประกันอื่นใดซึ่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิแบบเด็ดขาดอื่นใด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของลิขสิทธิ์ ไม่ว่าจะถูกจำกัดด้วยระยะเวลาหรือสถานที่หรือไม่ก็ตาม แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบไม่เด็ดขาด<sup>9</sup> กล่าวคือ กฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกาคำหนดนิยามให้คำว่า “การโอนความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์” มีความหมายครอบคลุมไปถึงการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดด้วย เช่นเดียวกับการโอนสิทธิ การจ้าง เป็นต้น<sup>10</sup>

## 1.2 อำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์

เมื่อกล่าวถึงการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ บุคคลใดจะมีอำนาจฟ้องคดีสู่ศาลย่อมเป็นประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเป็นประการแรก เนื่องจากหากศาลวินิจฉัยว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจฟ้องเสียแล้ว คำฟ้องย่อมต้องถูกยกไปตั้งแต่เริ่มแรกของการดำเนินกระบวนการพิจารณา เนื่องจากการวินิจฉัยประเด็นอื่นต่อไปย่อมไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง

เมื่อพิจารณาดังกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญา ส่วนแล้วแต่มีการระบุไว้ซึ่งสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive Rights) ของเจ้าของลิขสิทธิ์ในการอนุญาตให้ใช้สิทธิ และหลักเกณฑ์ของการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ แต่ไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด การพิจารณาเรื่องดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามการตีความตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนพิจารณาการตีความตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

<sup>7</sup> Section 92 (1), *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

<sup>8</sup> Lionel Bently et al., *Intellectual Property Law* (New York: Oxford University Press, 6<sup>th</sup> ed, 2022) 326-328.

<sup>9</sup> Section 101, *Copyright Act of 1976*.

<sup>10</sup> United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, *17.13 Copyright Interests-Exclusive Licensee* (17 U.S.C. § 201(d)(2)) (2 May 2025) United States Court of Appeals for the Ninth Circuit <<https://www.ce9.uscourts.gov/jury-instructions/node/269>>.

ในส่วนคดีแพ่งนั้น ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้ฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยทั่วไปแล้วจะไม่มีประเด็นปัญหาในเรื่องอำนาจฟ้องเนื่องจากเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ และมีสิทธิหวงกันไม่ให้บุคคลอื่นกระทำการใด ๆ กับงานอันมีลิขสิทธิ์ของตน ด้วยเหตุนี้เมื่อมีการละเมิดลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีอำนาจฟ้องตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง<sup>11</sup> ในทางกลับกัน ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นผู้ฟ้องคดี ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์มักจะยกข้อต่อสู้ว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์ แต่เป็นเพียงผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเท่านั้น ซึ่งในประเด็นนี้ได้มีคำพิพากษาศาลทฤษฎีชั้นต้นทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง คดีหมายเลขดำที่ ทป. 134/2556 คดีหมายเลขแดงที่ ทป. 32/2558 ซึ่งเป็นคดีละเมิดลิขสิทธิ์ในการแพร่เสียงแพร่ภาพรายการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษประจำฤดูกาล 2013/2014 ระหว่างบริษัท ซีทีเอช จำกัด (มหาชน) โจทก์ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจากสมาคมฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษ (The Football Association Premier League Limited) กับ บริษัท เจริญเคเบิลทีวีเน็ตเวิร์ค จำกัด กับพวก จำเลยผู้ถูกกล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ โดยศาลได้วินิจฉัยไว้ว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องด้วยเหตุผลสามประการ

เหตุผลประการแรก คือ แม้ว่าโจทก์จะเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในงานอันมีลิขสิทธิ์ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ แต่สัญญาดังกล่าวเป็นเพียงสัญญาที่เจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตมีสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามข้อสัญญาและจำกัดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ไว้ในสัญญาเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการโอนลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นผู้อนุญาตจึงยังคงเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์อยู่ การที่บุคคลภายนอกจะนำงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นมากระทำด้วยประการใดก็ไม่ถือว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ถูกกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ อันจะมีอำนาจฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากบุคคลภายนอกได้ กล่าวโดยสังเขปคือ ศาลวินิจฉัยว่าผู้มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ต้องเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ที่พิพาทเท่านั้น เมื่อการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่มีผลเป็นการโอนลิขสิทธิ์ ผู้ที่ได้รับอนุญาตจึงไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์และไม่มีอำนาจฟ้อง

เหตุผลประการต่อมา คือ แม้สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิจะกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ แต่อำนาจฟ้องเป็นการใช้สิทธิทางศาลที่ต้องมีกฎหมายบัญญัติรับรองไว้ให้ใช้สิทธิทางศาลได้ จึงไม่อาจโอนสิทธิการฟ้องร้องคดีหรือทำสัญญากำหนดให้ผู้ใดมีอำนาจฟ้องร้องคดีแทนตนเองได้ เว้นแต่เป็นการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนกัน กล่าวโดยสังเขปคือ ศาลวินิจฉัยว่า แม้สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิจะกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตมีอำนาจฟ้อง แต่อำนาจฟ้องเป็นการใช้สิทธิทางศาลที่ต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้ ผู้ที่ได้รับอนุญาตจึงไม่มีอำนาจฟ้อง

<sup>11</sup> มาตรา 55, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.



เหตุผลประการสุดท้าย คือ แม้สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิจะกำหนดให้โจทก์มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ในประเทศไทย แต่สิทธิตามสัญญาดังกล่าวเป็นเพียงบุคคลสิทธิบังคับใช้ได้เฉพาะกับคู่สัญญาซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามสัญญาต่อกัน บุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่คู่สัญญาย่อมไม่มีหน้าที่รับรู้หรือต้องปฏิบัติตามสัญญานั้นด้วย ด้วยเหตุนี้ การที่บุคคลภายนอกดำเนินการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ที่พิพาทจึงไม่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

อนึ่ง ผู้เขียนมีความเห็นต่อประเด็นอำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นคดีแพ่งว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้มีอำนาจฟ้องเนื่องด้วยเหตุผลสองประการ โดยเหตุผลประการแรก คือ การที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถูกละเมิดลิขสิทธิ์ย่อมถือว่ามี การโต้แย้งสิทธิเกิดขึ้น ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิซึ่งถือเป็นผู้ถูกโต้แย้งสิทธิจึงมีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ เจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์คือการคุ้มครองตัวงานอันมีลิขสิทธิ์เป็นสาระสำคัญ มิใช่การคุ้มครองตัวบุคคลเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นเพียงบุคคลที่ได้รับผลโดยตรงจากการที่กฎหมายคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ แต่เมื่อมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิ ย่อมหมายความว่าสิทธิในการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตกเป็นของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดแล้วโดยสิ้นเชิง ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจึงย่อมมีสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อคุ้มครองตัวงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นและเพื่อปกป้องสิทธิของตน

ทั้งนี้ แม้บริษัท ซีทีเอช จำกัด (มหาชน) โจทก์ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจะได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษา โดยภายหลังศาลฎีกาได้กลับคำพิพากษาในประเด็นอำนาจฟ้องและพิพากษาแก่เป็นการที่ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ที่พิพาทตามข้อสัญญา ผู้ได้รับอนุญาตก็ย่อมมีสิทธิโดยอัตโนมัติในการบังคับใช้สิทธิดังกล่าวในการฟ้องร้อง ต่อสู้ และบังคับใช้สิทธิในลิขสิทธิ์นั้นได้ เมื่อมีบุคคลอื่นกระทำการต่อสิทธิในการใช้ประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับอนุญาต ย่อมถือว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิของผู้ได้รับอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาตจึงมีอำนาจฟ้องผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ได้โดยลำพัง โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเหตุผลทั้งสามประการที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางซึ่งเป็นศาลชั้นต้นยกขึ้นประกอบการวินิจฉัยว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์นั้นก็สอดคล้องกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และคำพิพากษาของศาลฎีกาที่วินิจฉัยว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ก็อาจถูกกลับโดยมติที่ประชุมใหญ่ในคดีอื่นได้ในอนาคต

ในส่วนคดีอาญานั้น กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลได้แก่ผู้เสียหายและพนักงานอัยการ<sup>12</sup> จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็น

<sup>12</sup> มาตรา 28, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

“ผู้เสียหาย” ที่มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นคดีอาญาต่อศาลหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองแนวทาง<sup>13</sup> ดังต่อไปนี้

ความเห็นแนวทางแรก คือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เนื่องจากหากพิจารณาตามลักษณะเฉพาะของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจะเห็นได้ว่า สัญญาประเภทนี้มีข้อกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตแต่เพียงผู้เดียวที่มีสิทธิใช้ประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ โดยแม้แต่ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ไม่สามารถใช้สิทธิแต่ผู้เดียวในระหว่างที่สัญญามีผลบังคับใช้ หากผู้ได้รับอนุญาตไม่มีอำนาจฟ้อง ก็ไม่มีบุคคลใดมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้ เพราะแม้แต่เจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ไม่สามารถใช้สิทธิแต่ผู้เดียวได้ จึงไม่อาจถือได้ว่าเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้เสียหายในคดีอาญา

ความเห็นแนวทางที่สอง คือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่ถือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เนื่องด้วยเหตุผลสี่ประการ โดยเหตุผลประการแรก คือ เนื่องจากการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่มีผลเป็นการโอนลิขสิทธิ์ กล่าวคือ ลิขสิทธิ์ยังคงเป็นของผู้อนุญาต มิใช่ผู้ได้รับอนุญาต การละเมิดลิขสิทธิ์นั้นเป็นการกระทำความอันมีลิขสิทธิ์ แต่ผู้ได้รับอนุญาตมีเพียงสิทธิตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิซึ่งสามารถยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้สัญญาเท่านั้น ไม่สามารถใช้สิทธิตามสัญญายกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ได้ เหตุผลประการที่สอง คือ การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการแสวงหาประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์จึงได้รับความเสียหายที่ต้องขาดประโยชน์ที่ควรได้รับจากงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนไป เหตุผลประการที่สาม คือ การที่เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่สามารถใช้สิทธิแต่ผู้เดียวของตนในระหว่างอายุสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นเพียงนิติสัมพันธ์ต่อผู้ได้รับอนุญาตในฐานะคู่สัญญาหรือเป็นบุคคลสิทธิที่บังคับใช้ได้ระหว่างคู่สัญญาเท่านั้น เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่มีหน้าที่งดเว้นการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนต่อบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สัญญานอกจากนี้ ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ใช้สิทธิแต่ผู้เดียวในระหว่างอายุสัญญา ก็ส่งผลให้เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องรับผิดชอบผู้ได้รับอนุญาตในฐานะผิดสัญญาเท่านั้น มิใช่การรับผิดชอบในฐานะละเมิดลิขสิทธิ์ และเหตุผลประการสุดท้าย คือ หากพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์ซึ่งบัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้ศาลจ่ายค่าปรับที่จำเลยได้ชำระตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์จำนวนกึ่งหนึ่ง<sup>14</sup> จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์คือการเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ มิใช่ผู้ได้รับอนุญาต หากถือว่าผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้เสียหายที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์ ศาลก็ไม่สามารถจ่ายค่าปรับกึ่งหนึ่งนั้นให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตเนื่องจากผู้ได้รับอนุญาตไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์

<sup>13</sup> ปริญญา ศิผดุง, *หลักกฎหมายลิขสิทธิ์และบทวิเคราะห์* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563) 120-122.

<sup>14</sup> มาตรา 76, *พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537*.



อนึ่ง ผู้เขียนเห็นด้วยกับความเห็นแนวทางแรกว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เนื่องจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ เพราะต้องขาดรายได้จากการใช้ประโยชน์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิสืบเนื่องจากประชาชนเกิดทางเลือกในการรับชมงานอันมีลิขสิทธิ์ผ่านช่องทางอื่นที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจึงถือเป็นผู้เสียหายตามบทนิยามแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในขณะที่เจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นผู้อนุญาตให้ใช้สิทธินั้นมักจะไม่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากแม้จะมีการละเมิดลิขสิทธิ์แต่โดยหลักแล้วเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ยังคงได้รับค่าตอบแทนการให้ใช้สิทธิ (Licensing Fee) จากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามข้อกำหนดในสัญญาเช่นเดิม จึงไม่อาจถือว่าเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้เสียหายตามบทนิยามแห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ เมื่อคู่สัญญาในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิมีเพียงสองฝ่ายได้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์กับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ และเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ถือเป็นผู้เสียหายตามที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว หากจะพิจารณาว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่ใช่ผู้เสียหายอีกก็จะไม่มีผู้ใดมีอำนาจฟ้องร้องดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นคดีอาญาต่อศาลได้ ซึ่งย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาแห่งกฎหมายลิขสิทธิ์ที่บังคับใช้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์และเพื่อให้สามารถดำเนินการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดเป็นโจทก์ฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นคดีอาญา ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์มักจะยกข้อต่อสู้ว่าโจทก์เป็นเพียงผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้อง ซึ่งเป็นข้อต่อสู้ในลักษณะเดียวกับคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นคดีแพ่ง โดยในประเด็นนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5395/2546 ซึ่งเป็นคดีละเมิดลิขสิทธิ์ระหว่าง บริษัท โรส วิดีโอ จำกัด โจทก์ และบริษัท เซเวน มีเดีย เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด กับพวก จำเลย โดยศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่าบริษัท โรส วิดีโอ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้อง อย่างไรก็ดี ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 267/2547 ซึ่งเป็นคดีละเมิดลิขสิทธิ์ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี โจทก์ และนายบุญทัศน์ วงศ์วัฒนากิจ จำเลย นั้น ศาลชั้นต้นได้พิพากษาว่าบริษัท นนทนนท์ เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหาย และสามารถร้องทุกข์ในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ได้แต่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาแก้เป็นว่าบริษัทฯ เป็นเพียงผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์ จึงไม่ถือเป็นผู้เสียหายที่จะร้องทุกข์ในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์

อนึ่ง แม้ว่าท้ายที่สุดแล้วคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 267/2547 จะมีการกลับคำพิพากษาโดยศาลฎีกาเป็นว่าบริษัท นนทนนท์ เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ได้ และให้กลับไปบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่ก็มีข้อควรพิจารณาว่าคดีนี้มี

การกลับคำพิพากษาได้เพราะโจทก์ได้ใช้สิทธิในการฎีกา ซึ่งหากโจทก์ไม่ได้มีการใช้สิทธิดังกล่าว คำพิพากษาที่วินิจฉัยว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่ถือเป็นผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้องก็จะเป็นที่สุด และอาจเป็นแนวคำวินิจฉัยของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้แม้ว่าคำพิพากษาที่วินิจฉัยว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่ถือเป็นผู้เสียหายและไม่มีอำนาจฟ้องจะเป็นคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ มีใช้คำพิพากษาศาลฎีกาที่เป็นที่สุด แต่ก็มีประเด็นให้พิจารณาว่าคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 267/2547 นั้นไม่สอดคล้องกับหลักการที่ไต่สวนไว้ก่อนหน้านั้นในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5395/2546 ซึ่งเป็นคดีอาญาเหมือนกัน และยอมแสดงให้เห็นว่าประเด็นพิพาทดังกล่าวยังคงมีความไม่ชัดเจน และคำพิพากษาศาลฎีกาก็อาจถูกกลับโดยมติที่ประชุมใหญ่ในคดีอื่นได้ในอนาคต

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติที่ชัดเจนในเรื่องอำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ทั้งนี้ ตามที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศอื่นได้แก่สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา พบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของทั้งสองประเทศมีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์เหมือนกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ได้กำหนดว่า เมื่ออยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดกับบุคคลภายนอกที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดสามารถกระทำการในลักษณะเดียวกับเจ้าของลิขสิทธิ์ได้<sup>15</sup> กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดสามารถดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์และเรียกค่าเสียหายในนามของตนเองสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าว เสมือนหนึ่งว่าเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ถูกละเมิด และรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้เฉพาะเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเจ้าของสิทธิแต่ผู้เดียวโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นที่มีสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์<sup>16</sup> โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็น “เจ้าของสิทธิแต่ผู้เดียวโดยชอบด้วยกฎหมาย” ของสิทธิที่ได้รับอนุญาต จึงมีสิทธิดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ในนามของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องให้เจ้าของลิขสิทธิ์เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีแต่อย่างใด<sup>17</sup> ด้วยเหตุนี้ ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา เมื่อมีการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจึงมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและการเยียวยาตามกฎหมายเช่นเดียวกับเจ้าของลิขสิทธิ์ ภายใต้ขอบเขตของสิทธิที่ตนถือครองอยู่

<sup>15</sup> Section 101, *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

<sup>16</sup> Section 501 (b), *Copyright Act of 1976*.

<sup>17</sup> United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, *SILVERS v. SONY PICTURES ENTERTAINMENT INC (2005)* (2 May 2025) FindLaw Caselaw: US Laws, Cases, Codes, and Statutes <<https://caselaw.findlaw.com/court/us-9th-circuit/1195551.html>>.



### 1.3 สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ทั้งนี้ จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ อันได้แก่สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา พบว่านอกจากกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาจะมีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เหมือนกันแล้ว กฎหมายลิขสิทธิ์ของสองประเทศดังกล่าวยังได้มีการกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิประการอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกสองประการ อันได้แก่ สิทธิในการได้รับค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้ชดเชยและสิทธิในการขอให้ศาลสั่งให้ระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิดกล่าวคือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักร ได้กำหนดให้ทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิเข้าร่วมเป็นคู่ความในคดีละเมิดลิขสิทธิ์และมีสิทธิได้รับค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้ชดเชย โดยศาลมีอำนาจแบ่งสรรค่าเสียหายหรือผลกำไรที่ได้จากการละเมิดลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดตามที่เห็นสมควร โดยพิจารณาจากความเสียหายที่แต่ละฝ่ายได้รับหรือประโยชน์ที่แต่ละฝ่ายพึงได้รับจากการละเมิดลิขสิทธิ์<sup>18</sup> และรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาทางการเงินเช่นเดียวกับเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยการเยียวยาดังกล่าวรวมถึงค่าเสียหายที่แท้จริงและผลกำไรจากการละเมิดลิขสิทธิ์<sup>19</sup> นอกจากนี้ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA 1988) และรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ยังได้กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเพื่อป้องกันหรือยุติการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ได้รับอนุญาต<sup>20</sup> เนื่องจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดถือเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในส่วนของสิทธิที่ได้รับอนุญาต จึงถือเป็นผู้มีสิทธิร้องขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวในฐานะเจ้าของสิทธิที่ถูกละเมิด<sup>21</sup>

### 1.4 แบบของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยมิได้กำหนดแบบในการอนุญาตให้ใช้สิทธิไว้ ผู้อนุญาตและผู้ได้รับอนุญาตจึงไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ

<sup>18</sup> Section 102, *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

<sup>19</sup> Section 504 (c), *Copyright Act of 1976*.

<sup>20</sup> Section 96, *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

<sup>21</sup> Section 502, *Copyright Act of 1976*.

แต่อย่างไรก็ตาม แต่อาจตกลงกันได้โดยวาทะก็ได้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8330/2549<sup>22</sup> อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา พบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกามีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อเหมือนกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและมีกรลงลายมือชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนของเจ้าของลิขสิทธิ์จึงจะมีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย<sup>23</sup> และรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ “การโอนความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์” ซึ่งมีความหมายครอบคลุมไปถึงการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ต้องทำเป็นหนังสือ รวมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ จึงจะมีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย หากไม่ปฏิบัติตามจะส่งผลให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิตกเป็นโมฆะหรือไม่อาจบังคับใช้ได้ตามกฎหมายลิขสิทธิ์<sup>24</sup>

## 2. แนวทางปฏิบัติและต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยมีบทบัญญัติว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในการทำซ้ำหรือดัดแปลง การเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือการให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วัสดุทัศนวิศตภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรหรือไม่ก็ได้แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้ ทั้งนี้ การพิจารณาว่าเงื่อนไขข้างต้นจะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 3 ก หน้า 5 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2540)<sup>25</sup> และกำหนดว่าในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ ย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธินั้นได้ด้วยเว้นแต่ในหนังสืออนุญาตได้ระบุเป็นข้อห้ามไว้<sup>26</sup> แต่ไม่มีการกำหนดแบบของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

นอกจากกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแบบของการอนุญาตให้ใช้สิทธิที่ชัดเจนแล้ว กรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาก็ไม่ได้มีการกำหนดรายละเอียดของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่อย่างใด มีเพียงการจัดทำและเผยแพร่ตัวอย่างสัญญาอนุญาตให้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์บางประเภทและข้อเสนอแนะการใช้ตัวอย่างสัญญา

<sup>22</sup> อรรถพรหม พนัสพัฒนา, คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 7, 2566) 56-57.

<sup>23</sup> Section 90 (3) and Section 92 (1), *Copyright, Designs and Patents Act 1988*.

<sup>24</sup> Section 204 (a) and Section 101, *Copyright Act of 1976*.

<sup>25</sup> มาตรา 15, *พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537*.

<sup>26</sup> มาตรา 16, *พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537*.



ดังกล่าว เช่น สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรม สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม สัญญาอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น<sup>27</sup>

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวทางปฏิบัติและต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา พบว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักร และรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกาก็ไม่มีการกำหนดรายละเอียดของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่อย่างใด มีเพียงบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อเท่านั้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาก็ไม่ได้กำหนดรายละเอียดของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ แต่สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาก็มีหน่วยงานที่มีบทบาทเชิงรุกในการจัดทำแนวทางปฏิบัติในการอนุญาตให้ใช้สิทธิเผยแพร่ต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิและนำเสนอภาพรวมเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยสหราชอาณาจักรมีหน่วยงานที่เรียกว่าสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Office หรือ IPO) ส่วนสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานที่เรียกว่าสำนักงานลิขสิทธิ์แห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Copyright Office) โดยทั้งสองหน่วยงานดังกล่าวได้แนะนำให้ผู้ใช้งานศึกษาเอกสารจากองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization หรือ WIPO) อันได้แก่ เอกสารที่เรียกว่า “WIPO Guide on the Licensing of Copyright and Related Rights”<sup>28</sup> ที่ครอบคลุมเงื่อนไขต้นแบบในการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ และเอกสารที่เรียกว่า “Model Agreements”<sup>29</sup> ซึ่งเป็นต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ รวมถึงต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในทรัพย์สินทางปัญญา และต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยมีเชิงอรรถและคำอธิบายอย่างละเอียดในแต่ละประเด็นที่ควรพิจารณาเมื่อต้องปรับใช้สัญญาดังกล่าว

เมื่อได้ศึกษาต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Copyright License Agreement) ซึ่งอยู่ในเอกสารที่เรียกว่า “Model Agreements” ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization หรือ WIPO) แล้ว พบว่ามีข้อสัญญาที่กำหนดสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ไว้อย่างชัดเจน โดยได้มีการกำหนดสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ดังต่อไปนี้

<sup>27</sup> กรมทรัพย์สินทางปัญญา, ตัวอย่างสัญญาอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์ (1 พฤษภาคม 2568) กรมทรัพย์สินทางปัญญา <<https://www.ipthailand.go.th/th/ตัวอย่างสัญญาอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์.html>>.

<sup>28</sup> World Intellectual Property Organization (WIPO), *WIPO Guide on the Licensing of Copyright and Related Rights* (30 Apr 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <<https://tind.wipo.int/record/28719?v=pdf>>.

<sup>29</sup> World Intellectual Property Organization (WIPO), *Model Agreements* (1 May 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <[https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model\\_agreements.docx](https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model_agreements.docx)>.

(ก) คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายรับทราบว่าเป็นฐานะผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิในการดำเนินคดีกับผู้ละเมิดงานอันมีลิขสิทธิ์ และหากผู้ได้รับอนุญาตเลือกที่จะดำเนินคดี ผู้ได้รับอนุญาตจะมีอำนาจควบคุมกระบวนการทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว และจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อค่าธรรมเนียมทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว

(ข) ผู้อนุญาตต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับอนุญาตตามที่ได้รับอนุญาตร้องขอเกี่ยวกับการดำเนินคดีดังกล่าว โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้ตกเป็นภาระของผู้ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ ผู้อนุญาตจะไม่ถูกบังคับให้เข้าร่วมเป็นคู่ความในคดีดังกล่าว เว้นแต่กฎหมายที่ใช้บังคับได้กำหนดไว้ และหากผู้อนุญาตตกลงเข้าร่วมคดี ค่าใช้จ่ายจะตกเป็นภาระของผู้ได้รับอนุญาต

(ค) ค่าเสียหายหรือเงินตามข้อตกลงยอมความที่ผู้ได้รับอนุญาตได้รับจากการดำเนินคดีดังกล่าว ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ผู้อนุญาตในจำนวนที่เท่ากับค่าตอบแทนลิขสิทธิ์ที่ผู้ได้รับอนุญาตต้องชำระตามสัญญา โดยอิงจากรายได้ยอดขายที่ใช้ในการประเมินค่าเสียหายหรือเงินยอมความของผู้ได้รับอนุญาต (ซึ่งแตกต่างจากจำนวนค่าเสียหายที่ได้รับจริง) หรือร้อยละ 50 ของจำนวนสุทธิที่ได้รับจริงหลังหักค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลจากการดำเนินคดีดังกล่าว แล้วแต่อย่างใดจะน้อยกว่า<sup>30</sup>

## บทสรุป

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยได้กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำซ้ำหรือดัดแปลง การเผยแพร่ต่อสาธารณชน การให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง การให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น และการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิดังกล่าวข้างต้น (Licensing) การอนุญาตให้ใช้สิทธินั้นสามารถกระทำได้ทั้งแบบเด็ดขาด (Exclusive Licensing) แบบไม่เด็ดขาด (Non-exclusive Licensing) และแบบกึ่งเด็ดขาด (Sole Licensing) โดยการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดนั้นเป็นกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้มีสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ไปทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น โดยเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่มีสิทธิที่จะอนุญาตให้บุคคลอื่นทำงานนั้นไปกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าว และแม้แต่ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เองก็ไม่มีสิทธิที่จะใช้งานของตนหรือใช้สิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้นในระหว่างอายุสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ของตนในขณะเดียวกันกับที่ได้อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิเช่นเดียวกันนั้น

ตามนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดข้างต้น ผู้ประกอบธุรกิจหลายรายมักเลือกที่จะทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในงานอันมีลิขสิทธิ์กับผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด เนื่องจาก

<sup>30</sup> World Intellectual Property Organization (WIPO), *Copyright License Agreement* (1 May 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <[https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model\\_agreements.docx](https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model_agreements.docx)>.



การให้สิทธิแบบเด็ดขาดในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งย่อมส่งผลให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดไม่มีคู่แข่งในตลาดและมีความเป็นไปได้ที่จะสร้างผลกำไรได้สูง อย่างไรก็ตาม ผู้ได้รับอนุญาตในประเทศไทยมักจะต้องประสบปัญหาการถูกละเมิดลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งทำให้ผู้ได้รับอนุญาตได้รับความเสียหาย เนื่องจาก ผู้ได้รับอนุญาตต้องลงทุนและเสียค่าตอบแทนจำนวนมากเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิแบบเด็ดขาดภายใต้ขอบเขตที่จำกัด ด้วยเหตุนี้ ผู้ได้รับอนุญาตจึงมักเลือกที่จะดำเนินคดีกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์

อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้อนุญาตมักไม่ได้ระบุถึงสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ในสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ส่งผลให้ผู้ได้รับอนุญาตไม่สามารถดำเนินคดีด้วยตนเองได้ และเมื่อพิจารณาถึงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีทรัพย์สินทางปัญญาแล้วแต่มีภาระบ่งชี้ซึ่งสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ในการอนุญาตให้ใช้สิทธิ และหลักเกณฑ์ของการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ที่ห้ามมิให้กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรม แต่มิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด การพิจารณาถึงอำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตจึงต้องเป็นไปตามการตีความบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวคำพิพากษาในประเด็นดังกล่าวทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญายังคงมีความไม่ชัดเจน

ผลจากการศึกษากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ อันได้แก่ สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาทำให้พบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในลิขสิทธิ์ อาทิ การกำหนดบทนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดอำนาจฟ้องของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ การกำหนดสิทธิประการต่าง ๆ ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดแบบของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกานั้นมีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดบทนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด การกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีอำนาจดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ในนามของตนเอง มีสิทธิในการรับค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้ชดเชย และมีสิทธิในการขอให้ศาลสั่งให้ระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิด การกำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อ เป็นต้น ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในบทความวิจัยฉบับนี้ซึ่งกำหนดไว้ว่า ประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ทำให้เกิดปัญหาการตีความเรื่องสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว

## ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ทำให้เกิดปัญหาการตีความเรื่องสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งสามารถดำเนินการได้สองแนวทาง ได้แก่ แนวทางแรก คือ การนำหลักการของกฎหมายต่างประเทศในเรื่องการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์มาพัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เพื่อให้สิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีความชัดเจน และอีกแนวทางหนึ่ง คือ การจัดทำต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่มีข้อกำหนดเรื่องสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิประการอื่น ๆ ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทหรือความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างคู่สัญญาในภายหลัง

ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยโดยเพิ่มการกำหนดบทนิยามของการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดเช่นเดียวกับที่ปรากฏในกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดสามารถได้รับความคุ้มครองและการเยียวยาตามกฎหมายเทียบเท่ากับเจ้าของลิขสิทธิ์ และสามารถดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องแจ้งหรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยอาจบัญญัติว่า

“การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด” หมายความว่า การที่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้อนุญาตให้ผู้ใดผู้หนึ่งเพียงผู้เดียวใช้สิทธิตามมาตรา 15 (5) และตัดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะใช้สิทธินั้นหรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธินั้นได้ด้วย”

นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ให้รองรับสิทธิประการอื่น ๆ ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดจำนวนสี่ประการ อันได้แก่ สิทธิในการฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ สิทธิในการได้รับค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้ชดเชย สิทธิในการขอให้ศาลสั่งให้ระงับหรือละเว้นการกระทำละเมิด และสิทธิในการได้รับค่าปรับที่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ชำระตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่กฎหมายได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 65 และมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ เพื่อให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดมีสิทธิฟ้องคดีละเมิดลิขสิทธิ์ภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้กระทำละเมิด แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ และเพื่อให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักร



และมาตรา 504 (c) แห่งรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) ซึ่งเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งเพื่อให้ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิในการขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวในกรณีที่มีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการหรือกำลังจะกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ การออกแบบ และสิทธิบัตร ค.ศ. 1988 (Copyright, Designs and Patents Act 1988 หรือ CDPA 1988) และมาตรา 502 แห่งรัฐบัญญัติลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1976 (Copyright Act of 1976) และมีสิทธิได้รับค่าปรับที่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ชำระตามคำพิพากษาเป็นจำนวนกึ่งหนึ่ง โดยอาจบัญญัติว่า

“ในกรณีที่โจทก์หรือผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดให้นำมาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 65 และมาตรา 76 มาใช้บังคับแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดโดยอนุโลม”

นอกจากนี้ ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยควรมีการกำหนดให้การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อผู้อนุญาต เช่นเดียวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาเพื่อลดความเป็นไปได้ในการเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยอาจบัญญัติว่า

“การอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ”

นอกจากการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์จะสามารถกระทำได้โดยการนำหลักการของกฎหมายต่างประเทศในเรื่องการอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดและสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์มาพัฒนาและปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 แล้ว ผู้เขียนเห็นว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวยังสามารถดำเนินการได้อีกแนวทางหนึ่ง คือ การจัดทำต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่มีข้อกำหนดเรื่องสิทธิในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิประการอื่น ๆ ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทหรือความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างคู่สัญญาในภายหลัง โดยผู้เขียนเห็นว่ากรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐของประเทศไทยที่มีหน้าที่ในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาควรมีการจัดทำต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิที่สามารถปรับใช้ได้กับงานอันมีลิขสิทธิ์ทุกประเภท โดยอาจศึกษาและใช้ต้นแบบสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization หรือ WIPO) เป็นตัวอย่างแล้วนำมาแปลเป็นภาษาไทย และปรับแก้ข้อสัญญาให้สอดคล้องกับกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทย

ทั้งนี้ ในการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด ผู้เขียนเห็นว่าผู้อนุญาตกับผู้ได้รับอนุญาตควรกำหนดข้อสัญญาว่าด้วยการบังคับใช้สิทธิต่อบุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การแจ้งเตือนการละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลภายนอกให้ผู้สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบ การบังคับใช้สิทธิโดยผู้อนุญาต การบังคับใช้สิทธิโดยผู้ได้รับอนุญาต อำนาจควบคุมกระบวนการดำเนินคดี

สิทธิในการประนีประนอมยอมความ วิธีการแบ่งปันค่าเสียหาย และความร่วมมือหรือการเข้าร่วมในคดี<sup>31</sup>  
โดยอาจกำหนดรายละเอียดของข้อสัญญาดังต่อไปนี้

(ก) การแจ้งเตือนการละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลภายนอกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบ  
เมื่อผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้อนุญาต”) หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้  
สิทธิแบบเด็ดขาด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาต”) (รวมเรียกว่า “คู่สัญญา”) ได้รับข้อมูลที่แสดงว่า  
มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในขอบเขตที่ได้รับอนุญาตโดยบุคคลภายนอก (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “การละเมิดลิขสิทธิ์  
ของบุคคลภายนอก”) คู่สัญญาฝ่ายนั้นต้องแจ้งคู่สัญญาอีกฝ่ายเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการละเมิดลิขสิทธิ์  
ของบุคคลภายนอกดังกล่าว

(ข) การบังคับใช้สิทธิโดยผู้อนุญาต

ผู้อนุญาตมีสิทธิเบื้องต้น แต่ไม่ใช่หน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการใด ๆ เพื่อหยุดยั้งการ  
ละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลภายนอกนั้น และผู้ได้รับอนุญาตต้องให้ความร่วมมือกับผู้อนุญาตในการดำเนินการ  
ดังกล่าวโดยค่าใช้จ่ายของผู้อนุญาต

(ค) การบังคับใช้สิทธิโดยผู้ได้รับอนุญาต

หากผู้อนุญาตไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เพื่อหยุดยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลภายนอกภายในเก้าสิบ  
(90) วัน หลังจากได้รับแจ้งจากผู้ได้รับอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิที่จะเป็นผู้เริ่มกระบวนการฟ้องร้องต่อ  
ผู้ถูกกล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ในนามและค่าใช้จ่ายของผู้ได้รับอนุญาตเอง

(ง) อำนาจควบคุมกระบวนการดำเนินคดี

คู่สัญญาฝ่ายที่เริ่มดำเนินคดีกับบุคคลภายนอกเนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ฝ่าย  
ที่ดำเนินคดี”) มีอำนาจควบคุมกระบวนการพิจารณาดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียว และมีสิทธิแบบเด็ดขาดในการจ้าง  
ที่ปรึกษากฎหมายที่ตนเลือก และมีอำนาจดำเนินและควบคุมกระบวนการในคดี ส่วนคู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ได้  
ดำเนินคดี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ฝ่ายที่ไม่ได้ดำเนินคดี”) มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในกระบวนการดังกล่าวโดยเสีย  
ค่าใช้จ่ายด้วยตนเองโดยสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายที่ตนเลือกได้

(จ) สิทธิในการประนีประนอมยอมความ

ฝ่ายที่ดำเนินคดีมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการตกลงยุติคดีที่ขึ้นฟ้องตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธินี้  
ทั้งนี้ หากฝ่ายที่ดำเนินคดีคือผู้อนุญาต และประสงค์ที่จะประนีประนอมยอมความด้วยการให้สิทธิอนุญาต  
แก่บุคคลภายนอกในขอบเขตสิทธิแบบเด็ดขาดของผู้ได้รับอนุญาต ฝ่ายผู้อนุญาตต้องบอกกล่าวแก่ผู้ได้รับ  
อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบถึงเงื่อนไขในการประนีประนอมยอมความดังกล่าว และผู้ได้รับ

<sup>31</sup> Jorge L. Contreras, *Intellectual Property Licensing and Transactions: Theory and Practice* (Cambridge: Cambridge University Press, 2022) 336-341.

อนุญาตมีสิทธิที่จะตกลงหรือปฏิเสธการประนีประนอมยอมความดังกล่าวตามดุลพินิจที่เหมาะสม หากผู้ได้รับอนุญาตไม่ตอบกลับหนังสือบอกกล่าวถึงเงื่อนไขในการประนีประนอมยอมความภายในสิบ (10) วันทำการ จะถือว่าผู้ได้รับอนุญาตตกลงกับเงื่อนไขที่ประนีประนอมยอมความโดยอัตโนมัติ หากฝ่ายที่ดำเนินคดีคือผู้ได้รับอนุญาต และประสงค์ที่จะประนีประนอมยอมความด้วยการให้สิทธิอนุญาตแก่บุคคลภายนอกในขอบเขตสิทธิแบบเด็ดขาดของผู้ได้รับอนุญาต ฝ่ายผู้ได้รับอนุญาตต้องบอกกล่าวแก่ผู้อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบถึงเงื่อนไขในการประนีประนอมยอมความดังกล่าวและผู้อนุญาตมีสิทธิที่จะตกลงหรือปฏิเสธการประนีประนอมยอมความดังกล่าวตามดุลพินิจที่เหมาะสม หากผู้อนุญาตไม่ตอบกลับหนังสือบอกกล่าวถึงเงื่อนไขในการประนีประนอมยอมความภายในสิบ (10) วันทำการ จะถือว่าผู้อนุญาตตกลงกับเงื่อนไขที่ประนีประนอมยอมความโดยอัตโนมัติ

(ฉ) วิธีการแบ่งปันค่าเสียหาย

การได้รับเงินหรือค่าชดเชย ไม่ว่าจะโดยการประนีประนอมยอมความหรือคำพิพากษาจากบุคคลภายนอกอันเกิดจากการดำเนินคดีที่ริเริ่มตามหัวข้อนี้จะถูกนำมาใช้เพื่อชำระคืนแก่ฝ่ายที่ดำเนินคดีในส่วนของค่าธรรมเนียม ค่าดำเนินการ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงก่อนเป็นลำดับแรก ส่วนที่เหลือหลังจากนั้นจะถูกแบ่งตามสัดส่วน [ $\_ \%$  ให้ผู้อนุญาต/ฝ่ายที่ดำเนินคดี และ  $\_ \%$  ให้ผู้ได้รับอนุญาต/ฝ่ายที่ไม่ได้ดำเนินคดี]

(ช) ความร่วมมือหรือการเข้าร่วมในคดี

ฝ่ายที่ไม่ได้ดำเนินคดีต้องให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ และให้ความช่วยเหลือทุกประการตามที่ฝ่ายที่ดำเนินคดีร้องขออย่างสมเหตุสมผลในการดำเนินคดีใดตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธินี้ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการเข้าเป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาดังกล่าวหากมีการร้องขอจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง”

นอกจากนี้ ในกรณีที่เกิดการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์ระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดกับบุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ได้รับอนุญาตอาจมีการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิช่วงกับบุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ (Sub-licensing) เพื่อยุติคดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยผู้ได้รับอนุญาตจะอนุญาตให้บุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวต่อไปโดยเสียค่าตอบแทนการใช้สิทธิ (Licensing Fee)

ในการจัดทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิช่วงเพื่อยุติคดีละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าผู้ได้รับอนุญาตกับบุคคลภายนอกผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ควรกำหนดข้อสัญญาให้มีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้สิทธิช่วงและการยุติคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ การถอนฟ้อง การสละสิทธิเรียกร้องและข้อตกลงไม่ฟ้องร้องคดี การกำหนดคดีที่ผู้ได้รับอนุญาต การไม่ยอมรับการกระทำละเมิด การรับรองความเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด และการไม่ได้แย้งความถูกต้องของสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์<sup>32</sup> โดยอาจกำหนดรายละเอียดของข้อสัญญาดังต่อไปนี้

<sup>32</sup> Jorge L. Contreras, *Intellectual Property Licensing and Transactions: Theory and Practice* (Cambridge: Cambridge University Press, 2022) 358-361.

#### “(ก) การถอนฟ้อง

ผู้ถูกกล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “จำเลย”) ต้องจัดทำ ลงนาม และส่งมอบเอกสาร การถอนตัวและถอนฟ้องในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่ได้ตกลงไว้ทั่วโลกให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบ เต็ดขาด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “โจทก์”) ตามรูปแบบที่แนบไว้ในเอกสารแนบท้ายฉบับนี้ตามที่ปรากฏในเอกสาร แนบท้าย ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหนึ่ง (1) วันทำการหลังจากวันที่สัญญามีผลบังคับใช้ ส่วนโจทก์จะ ต้องดำเนินการยื่นเอกสารการถอนตัวและถอนฟ้องที่โจทก์และจำเลยได้ลงนามครบถ้วนต่อศาลและ หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องโดยทันที การถอนฟ้องคดีในศาลทั้งหมดจะต้องเป็นการถอนฟ้องโดยมีผลผูกพัน

#### (ข) การสละสิทธิเรียกร้องและข้อตกลงไม่ฟ้องร้องคดี

(1) เมื่อโจทก์ได้รับชำระเงินสำหรับการยุติข้อพิพาท โจทก์ในนามของตนเองและบริษัทในเครือ โดยปราศจากเงื่อนไขและไม่อาจเพิกถอนได้ในการขอสละสิทธิ ยกเลิก ให้อภัย ทำให้ปราศจากภาระ และ ยกเว้นความรับผิดชอบโดยตลอดของจำเลย รวมถึงพนักงานทั้งปัจจุบันและอดีต กรรมการ เจ้าหน้าที่ ผู้ถือหุ้น ตัวแทน ผู้สืบทอด ผู้ได้รับสิทธิทดแทน ทายาท ผู้บริหารมรดก และผู้จัดการมรดก ในสิทธิหน้าที่ของพวกเขา จากหนี้ ข้อเรียกร้อง การดำเนินคดี เหตุแห่งการดำเนินคดี คดีความ จำนวนเงินหรือจำนวนเงินใด ๆ บัญชี การคำนวณ พันธะ ข้อสัญญาพิเศษ ข้อตกลง ข้อสัญญา ข้อโต้แย้ง สัญญา การให้สัตยาบัน การกระทำ การละเว้น การเปลี่ยนแปลง ความเสียหาย ความรับผิดชอบเพิ่มเติม ความรับผิด และความผิดทุกประเภทไม่ว่า จะทางกฎหมายหรือทางธรรมชาติ ทั้งที่ระบุไว้และไม่ได้ระบุ ทั้งที่ทราบหรือไม่ทราบ ทั้งที่แน่นอนหรือไม่ แน่นนอน ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ทั้งที่ซ่อนเร้นหรือเปิดเผย ซึ่งเกิดขึ้นหรือเกี่ยวข้องในทางใด ๆ (โดยตรง โดยอ้อม ตามข้อเท็จจริง ตามเหตุผล หรือตามกฎหมาย) กับสิทธิในลิขสิทธิ์ตั้งแต่ต้นจนถึงวันที่สัญญา มีผลบังคับใช้

(2) โจทก์ในนามของตนเองและบริษัทในเครือตกลงว่าจะไม่ยื่นข้อเรียกร้องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ละเมิดลิขสิทธิ์ (ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดโดยตรง การส่งเสริมการละเมิด หรือการกระทำที่นำไปสู่การละเมิด) กับจำเลยหรือลูกค้า ผู้จัดจำหน่าย ตัวแทนจำหน่าย หรือผู้ใช้งานผลิตภัณฑ์ของจำเลย ซึ่งใช้ จำหน่าย หรือส่ง เข้ามา หรือที่นำไปใช้ด้วยวิธีการหรือกระบวนการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิต จำหน่าย หรือส่งเข้ามา โดยจำเลยก่อนวันที่สัญญาจะมีผลบังคับใช้

#### (ค) การกำหนดสิทธิที่ได้รับอนุญาต

โจทก์ให้สิทธิเด็ดขาดแก่จำเลยในงานอันมีลิขสิทธิ์ ตามระยะเวลาและภายในอาณาเขตที่กำหนด เพื่อใช้สิทธิตามลิขสิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าว ทั้งนี้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้เท่านั้น จำเลยไม่มีสิทธิใช้สิทธิใด ๆ เกี่ยวกับงานอันมีลิขสิทธิ์นอกอาณาเขตที่กำหนด หรือนอกเหนือจากสิทธิที่ ได้รับอนุญาตตามสัญญาฉบับนี้ และไม่มีสิทธิใช้งานอันมีลิขสิทธิ์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด นอกเหนือจาก วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(ง) การไม่ยอมรับการกระทำละเมิด

สัญญาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประนีประนอมและยุติข้อพิพาทและกระบวนการที่มีข้อพิพาท โดยไม่มีการยอมรับหรือการยื่นยันใด ๆ เกี่ยวกับความถูกต้องหรือความไม่ถูกต้อง หรือการมีผลบังคับใช้หรือการไม่มีผลบังคับใช้ของสิทธิในลิขสิทธิ์ใด ๆ โดยโจทก์หรือจำเลยและปราศจากการยอมรับจากโจทก์หรือจำเลยเกี่ยวกับความชอบธรรมของข้อเรียกร้อง ข้อต่อสู้ ข้อต่อสู้ในคำให้การ ข้อโต้แย้ง ความรับผิดชอบ หรือความเสียหายใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในลิขสิทธิ์หรือคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ สัญญาฉบับนี้หรือส่วนใดของสัญญาจะไม่ได้ถือว่าเป็นหรือถูกใช้เป็นการยอมรับการละเมิดลิขสิทธิ์ ความรับผิดชอบ ความถูกต้อง หรือการมีผลบังคับใช้ได้โดยโจทก์ จำเลย หรือบริษัทในเครือของฝ่ายใด ในเวลาใดเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดทั้งสิ้น

(จ) การรับรองความเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาด

ณ วันที่สัญญามีผลบังคับใช้ โจทก์แสดงและรับรองต่อจำเลยว่า

(1) โจทก์เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแบบเด็ดขาดในและภายใต้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว

(2) โจทก์มีสิทธิในการอนุญาตให้ใช้สิทธิช่วงที่ได้มอบให้ภายใต้ข้อตกลงนี้

(3) ตามความรู้ของโจทก์ ไม่มีบุคคลภายนอกใดมีสิทธิที่สามารถบังคับใช้ได้เกี่ยวกับสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งอาจถูกกล่าวอ้างหลังจากวันที่สัญญามีผลบังคับใช้ และ

(4) โจทก์ไม่ได้มอบหมาย จำหน่าย หรือโอนข้อเรียกร้องทางกฎหมายใดที่ตนมีหรืออาจมีต่อจำเลยหรือบริษัทในเครือให้แก่บุคคลภายนอก รวมถึงบริษัทในเครืออื่นใดของบุคคลภายนอก และไม่ได้ดำเนินการอื่นใดในลักษณะที่จะหลีกเลี่ยงการสละสิทธิข้อเรียกร้องทั้งหมดตามที่ระบุในหัวข้อข้างต้น

(ฉ) การไม่ได้แย้งความถูกต้องของงานอันมีลิขสิทธิ์

จำเลยรับรองว่าจะไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการโต้แย้งความถูกต้องของสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ที่โจทก์อนุญาตให้ใช้สิทธิไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือความเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์”

### บรรณานุกรม

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา, *ตัวอย่างสัญญาอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์* (1 พฤษภาคม 2568) กรมทรัพย์สินทางปัญญา <<https://www.ipthailand.go.th/th/ตัวอย่างสัญญาอนุญาตให้ใช้งานลิขสิทธิ์.html>>.
- ปริญญา ดิฬง, *คดีละเมิดลิขสิทธิ์* (กรุงเทพฯ: บริการส่งเสริมงานตุลาการ, 2528).
- ปริญญา ดิฬง, *หลักกฎหมายลิขสิทธิ์และบทวิเคราะห์* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563).
- อรพรรณ พันัสพัฒนา, *คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 7, 2566).
- Contreras, Jorge L., *Intellectual Property Licensing and Transactions: Theory and Practice* (Cambridge: Cambridge University Press, 2022).
- Lionel Bently et al., *Intellectual Property Law* (New York: Oxford University Press, 6<sup>th</sup> ed, 2022).
- United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, *17.13 Copyright Interests-Exclusive Licensee (17 U.S.C. § 201(d)(2))* (2 May 2025) United States Court of Appeals for the Ninth Circuit <<https://www.ce9.uscourts.gov/jury-instructions/node/269>>.
- United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, *SILVERS v. SONY PICTURES ENTERTAINMENT INC (2005)* (2 May 2025) FindLaw Caselaw: US Laws, Cases, Codes, and Statutes <<https://caselaw.findlaw.com/court/us-9th-circuit/1195551.html>>.
- World Intellectual Property Organization (WIPO), *Copyright License Agreement* (1 May 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <[https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model\\_agreements.docx](https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model_agreements.docx)>.
- World Intellectual Property Organization (WIPO), *Model Agreements* (1 May 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <[https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model\\_agreements.docx](https://www.wipo.int/documents/d/universities/docs-en-ip-toolkit-model_agreements.docx)>.
- World Intellectual Property Organization (WIPO), *WIPO Guide on the Licensing of Copyright and Related Rights* (30 Apr 2025) WIPO – World Intellectual Property Organization <<https://tind.wipo.int/record/28719?v=pdf>>.